Dabas aizsardzības
pārvalde

Latvijas ziņojums par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 1143/2014 par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību ieviešanu (2019.-2024.) un tā izvērtējums

Gita Strode, Dabas aizsardzības pārvalde

Latvijas Universitātes Dabaszinātņu akadēmiskais centrs, 06.02.2026.

Ziņojuma ietvars

- Sugu statuss (sugas, kas sastopamas dabā; tiek turētas/audzētas nebrīvē; dabā vairojas u.c.);
- Dabā reģistrēto sugu izplatības kartes;
- Informācija par izsniegtajām atļaujām, veikto uzraudzību, veiktajiem ierobežošanas pasākumiem;
- Informācija par «ātro izskaušanu» (par ziņošanu EK un kaimiņvalstīm);
- Par finansējumu un ieguldījumiem ierobežošanā;
- Sugu pārvaldības plāni;
- Sabiedrības informēšana

Latvijas dabā sastopamās regulas invazīvās sugas

Asclepias syriaca	Sīrijas asklēpija	dabā
Pennisetum setaceum	Sarainā sarzāle	Ierobežotā vietā
Eriocheir sinensis	Ķīnas cimdiņkrabis; Japānas cimdiņkrabis	dabā
Orconectes limosus (Faxonius limosus)	Dzeloņvaigu vēzis	dabā
Heracleum sosnowskyi	Sosnovska latvānis	dabā
Impatiens glandulifera	Puķu sprigane	dabā
Muntiacus reevesi	Ķīnas mundžaks	Ierobežotā vietā
Myocastor coypus	Nūtrija	Dabā/ierobežotā vietā
Nyctereutes procyonoides	Jenotsuns	Dabā/ierobežotā vietā
Ondatra zibethicus	Ondatra	dabā
Pacifastacus leniusculus	Amerikas signālvēzis	dabā
Perccottus glenii	Rotans	dabā
Procyon lotor	Jenots	Dabā/ierobežotā vietā
Trachemys scripta	Sarkanausu bruņurupucis	Dabā/ierobežotā vietā

Sugu izplatības kartes

Sosnovska latvānis *Heracleum sosnowskyi*

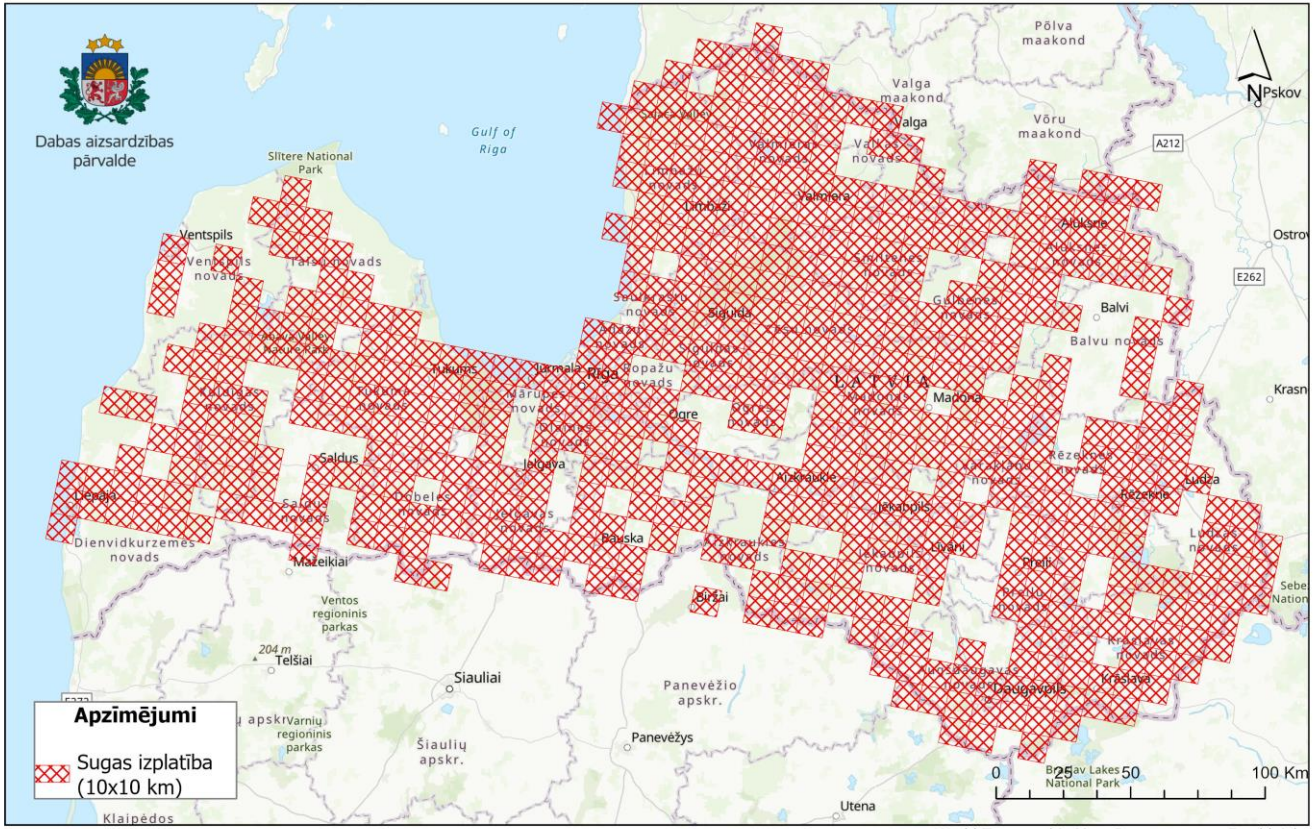

World Topographic Map, Invazīvo sugu pārvaldnieks

Sugu izplatības kartes

Puķu sprigane *Impatiens glandulifera*

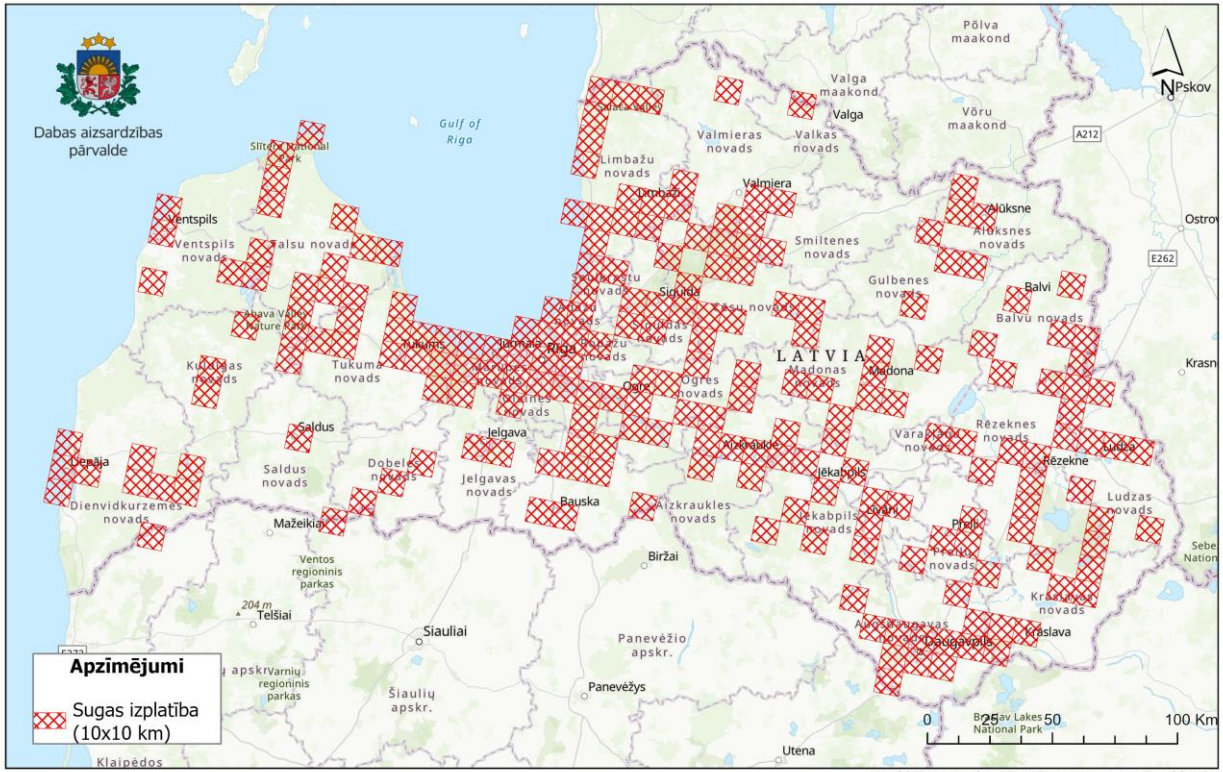

World Topographic Map, Invazīvo sugu pārvaldnieks

Sugu izplatības kartes

Ondatra *Ondatra zibethicus*

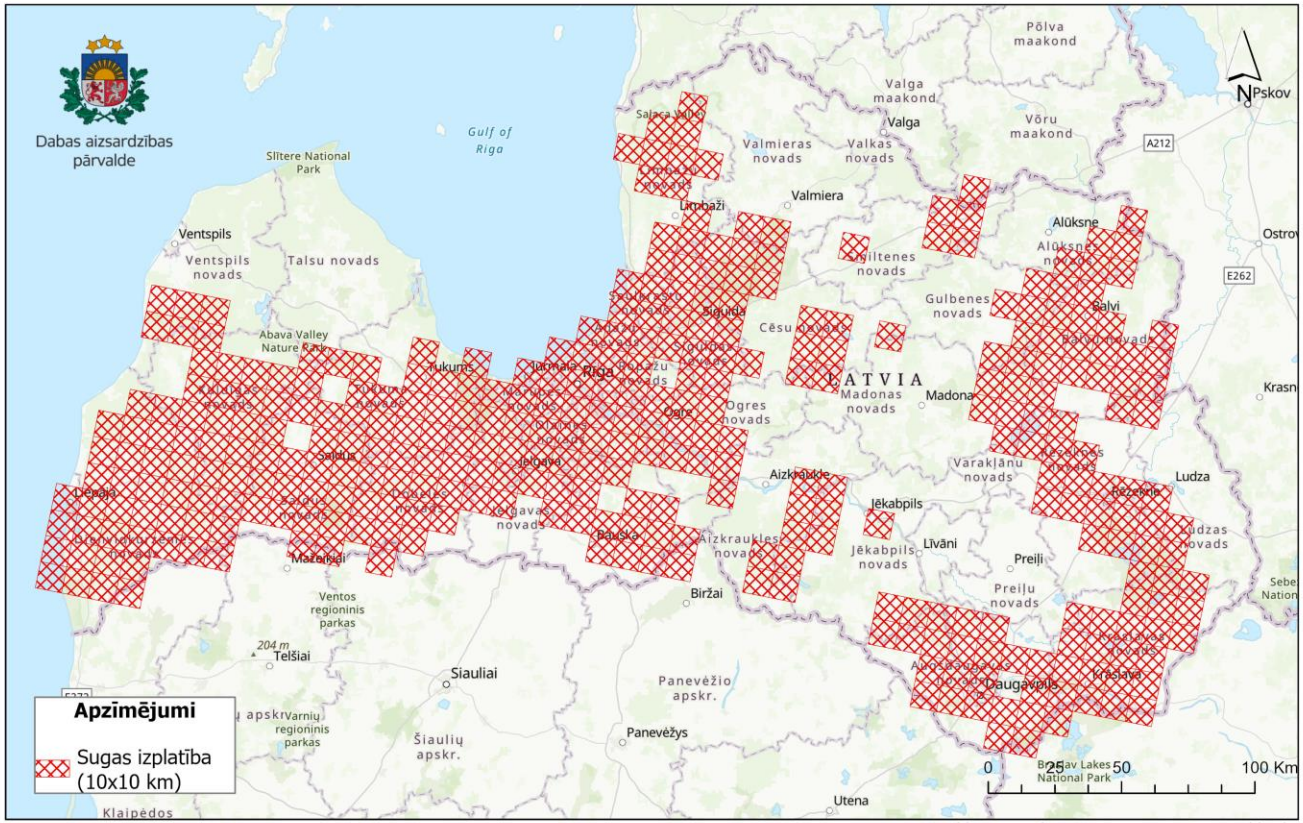

World Topographic Map, Invazīvo sugu pārvaldnieks

Sugu izplatības kartes

Ķīnas cimdiņkrabis *Eriocheir sinensis*

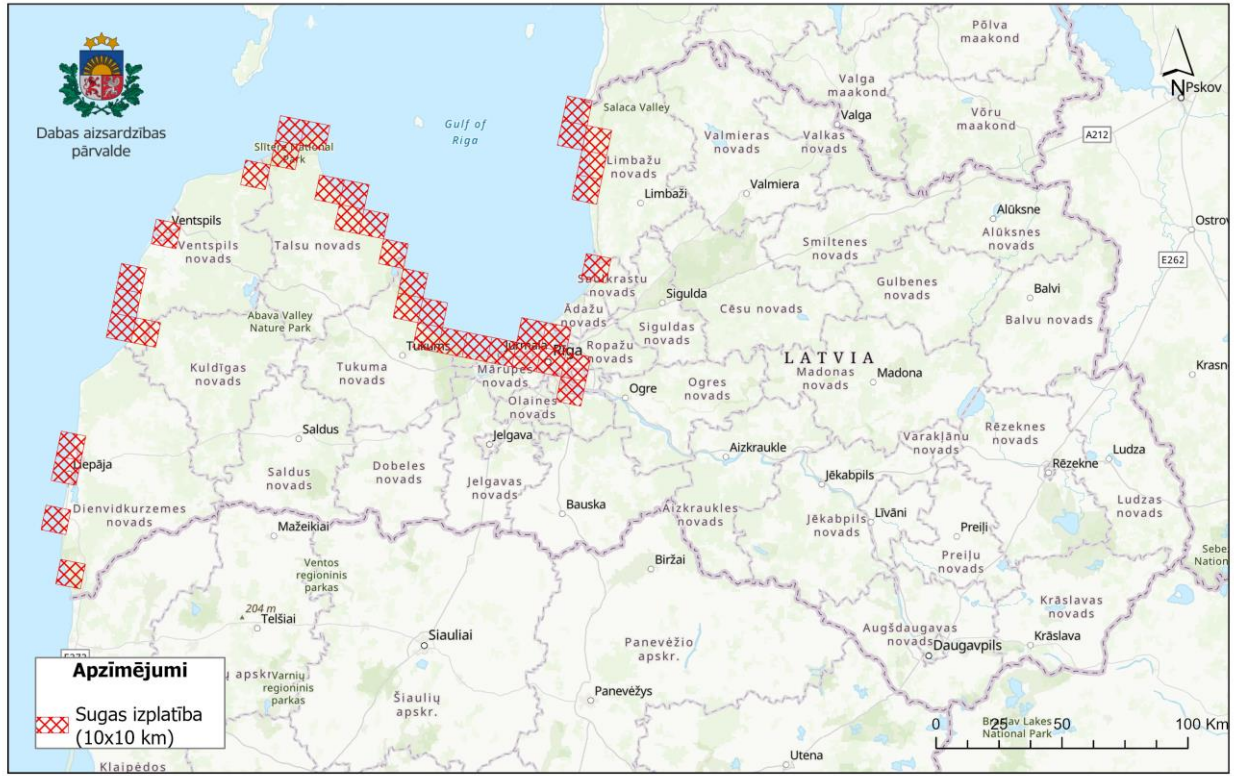

Sugu izplatības kartes

Amerikas signālvēzis *Pacifastacus leniusculus*

World Topographic Map, Invazīvo sugu pārvaldnieks

Sugu izplatības kartes

Dzeloņvaigu vēzis *Orconectes limosus*

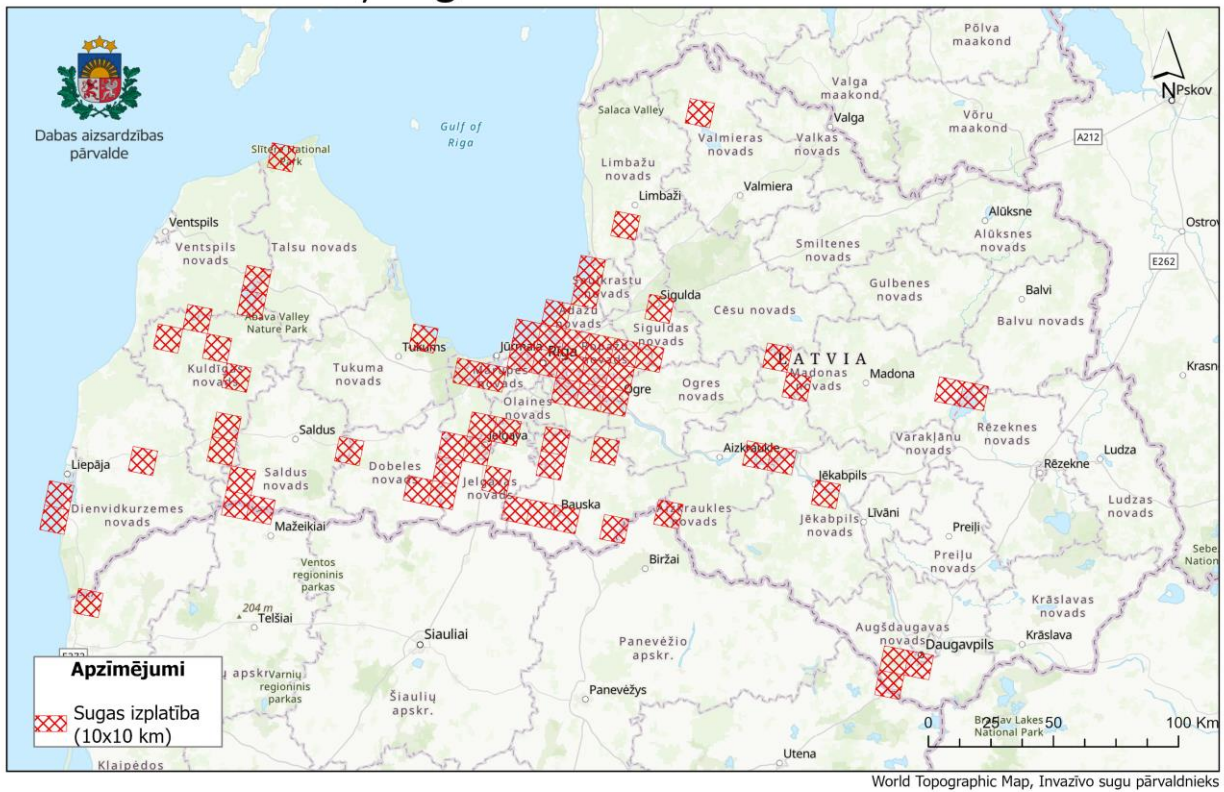

World Topographic Map, Invazīvo sugu pārvaldnieks

Sugu izplatības kartes

Rotans *Perccottus glenii*

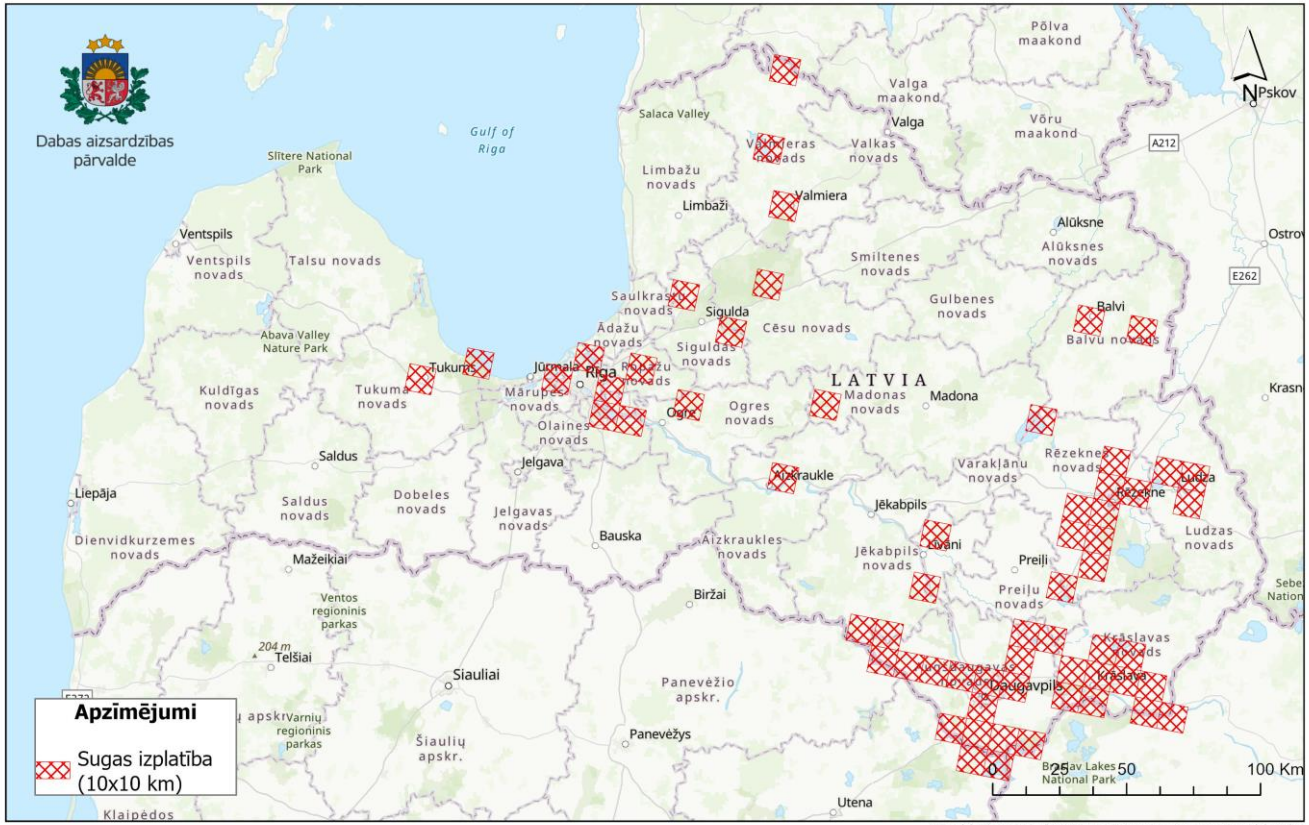

World Topographic Map, Invazīvo sugu pārvaldnieks

Izsniegtās atļaujas turēšanai

Nr.p.k.	Suga, latviski	Suga, latīniski	Skaits	Atļaujas mērķis	KN kods
1	Ķīnas mundžaks	*Muntiacus reevesi*	2	Pētniecība	ex 0106 19 00
2	Jenots	*Procyon lotor*	2	Pētniecība	ex 0106 19 00
3	Jenots	*Procyon lotor*	1	Citas darbības	ex 0106 19 00
4	Ķīnas mundžaks	*Muntiacus reevesi*	2	Pētniecība	ex 0106 19 00
5	Ķīnas mundžaks	*Muntiacus reevesi*	1	Pētniecība	ex 0106 19 00
6	jenotsuns	*Nyctereutes procyonoides*	3	Ex situ saglabāšana	ex 0106 19 00

Agrīnas atklāšanas un ātras izskaušanas jeb agrīnas brīdināšanas sistēma (ABS)

- **Aktuāli no jauna konstatētajām sugām**

- sagatavots sistēmas apraksts https://latvianature.daba.gov.lv/wp-content/uploads/2024/02/C_5_3_nodevums_ABS_apraksts.pdf

LATVIANATURE

ES LIFE Programmas projekts
"Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Priekšlikums invazīvo sugu agrīnas atklāšanas un ātras izskaušanas sistēmas izstrādei

Priekšlikuma sagatavotāji:
Santa Rutkovska, Jēkabs Dzenis, Evija Andrušķeviča-Jonāne, Miks Brakovskis – Dabas aizsardzības pārvalde; Māra Melnbārde – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija; Astra Garkāje - Valsts augu aizsardzības dienests; Valters Lūsis – Valsts Meža dienests; Gunārs Tīfitis, Mairita Riekstiņa – Pārtikas un veterināras dienests; Sandra Bērziņa- Latvijas pašvaldību savienība; Jolanta Jēkabsone - Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs.
Priekšlikuma izstrāde veikta projekta Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija (LIFE19IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature) ietvaros ar Eiropas Savienības LIFE Vides programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu.

Attēls - Ziemeļamerikas jenots (Procyon lotor) - Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza arhīvs.

Sigulda, 2022

Jaunās sugas

- Amerikas ūdele
- Sahalīnas dižsūrene
- Japānas dižsūrene
- Sika briedis

Norādes uz plāniem/dokumentiem

- Rīcības plāns invazīvo dzīvnieku sugu prioritārajam izplatības ceļam “izbēgšana no turēšanas vietām” https://www.daba.gov.lv/lv/media/15642/download?attachment –
- Invazīvo sugu rokasgrāmata (2023)
- Invazīvo sugu pārvaldības plāni (sugām, kas sastopamas / var pāriet savvaļā) https://www.daba.gov.lv/lv/invazivo-sugu-parvaldibas-plani
- Invazīvo sugu prioritāro ienākšanas ceļu vienotais rīcības plāns Latvijai 2023-2028 https://www.varam.gov.lv/lv/media/35204/download?attachment

Cita noderīga informācija

- Informācija par invazīvo dzīvnieku sugu turēšanas atļaujām: https://www.daba.gov.lv/lv/invazivas-sugas#invazivo-sugu-ipatnu-turesanas-un-izmantosanas-atlaujas

- Visu Eiropas Savienības valstu ziņojumi pieejami te: https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/1528

- Pārskata informācija par visām ES valstīm (pagaidām iepriekšējais ziņojums): https://ias.eea.europa.eu/products/national-summaries/factsheets